

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm007156

Dane szczegółowe

Właściciel: **Angela**
Kraj: **UK**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **lubelskie**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **mosiądz**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **! Sygnatury nieczytelne**
Wytwórca: **! Sygnatury nieczytelne**
Średnica: **25.0 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●---**
Profil: **((- dwuwarstwowy, wypukło-wklęsły**

Występujące elementy

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-01 16:59**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2024.06.30

Opis guzika btrm007156

Brytyjski guzik liberyjny z herbem

© buttonarium.eu

Awers przedstawia niezidentyfikowany herb szlachecki w postaci drapieżnego ptaka z gałązką w dziobie.

Rewers sygnowany ale sygnatury nie są czytelne (LONDON).

Guzik znaleziono w okolicach Włodawy.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki tego typu były noszone przy niektórych rodzajach liberii. Z polskiej dziewiętnastowiecznej literatury wiadomo, że różnego rodzaju liberie były noszone m.in. przez: *pacholików, hajduków, pajuków, kozaków, lokai, masztalerzów, forysiów, furmanów*^[1]. Służba, która nosiła liberie oraz rodzaj przeznaczonych dla nich ubiorów zależał od wielu różnych czynników: zasadności, aktualnej mody, zasobności i upodobań danej rodziny itp. *Liberya. Dwojaka pospolicie bywała: codzienna i paradna; w tej ostatniej mianowicie przesadzano się aż do największych zbytków, to na sukna przednie, to na burty, szamerowania, galony*^[1].

Można przypuszczać, że guziki liberyjne zdobiły głównie liberie paradne reprezentacyjnej służby dworskiej.

Guziki liberyjne występowały w kilku podstawowych rodzajach:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: zawołaniem, klejnotem, koroną rangową, tarczą herbową, godłem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z inicjałem/inicjałami z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Z ogłoszeń zamieszczanych w polskiej dziewiętnastowiecznej prasie wynika, że więksi producenci posiadali gotowe sztance do produkcji niektórych rodzajów guzików liberyjnych (z inicjałem, z inicjałem wraz z koroną szlachecką lub z samą koroną rangową) i były one dostępne w ciągłej sprzedaży. Inicjały na guzikach miały różny krój i stylizację i było to zależne m.in. od mody, czy inwencji danego rytownika.

Guziki liberyjne były zamawiane najprawdopodobniej przez krawca, któremu zlecono uszycie liberii. Najczęściej zamawiał je u najbliższego wytwórcy, ale spotykane są polskie guziki liberyjne, które zostały wyprodukowane aż w Paryżu, Wiedniu czy Sankt Petersburgu.

W Europie piękne liberie paradne zdobione efektownymi i cennymi guzikami zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieś tam aż do wybuchu II wojny.

Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach itp.

Ciekawostka

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, wraz z uchwaleniem *Konstytucji Marcowej z 1921 roku* Państwo Polskie przestało uznawać tytuły arystokratyczne, co nie przeszkodziło w dalszym używaniu liberii z odpowiednimi guzikami. Po zakończeniu II wojny światowej, z powodu zmian ustrojowych, które nastąpiły w Polsce, nie honorowano żadnych tytułów szlacheckich. Dawne majątki zostały upaństwowione, ostatecznie zakończyła się era pałaców (większość zamieniła się w ruinę), służby dworskiej, liberii i oczywiście guzików liberyjnych.

Źródła

[Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)

^[1] [Gołębiowski Ł. - Ubiory w Polsce od najdawniejszych czasów aż do chwil obecnych, Warszawa 1830](#)

[GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988](#)

[Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008](#)

[Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013](#)

Słowniczek

[Wikipedia.pl - Blazonowanie](#)

[Wikipedia.pl - Dewiza herbowa](#)

[Wikipedia.pl - Figura heraldyczna](#)

[Wikipedia.pl - Godło](#)

[Wikipedia.pl - Hełm heraldyczny](#)

[Wikipedia.pl - Heraldyka](#)

[Wikipedia.pl - Heraldyka polska](#)

[Wikipedia.pl - Herb](#)

[Wikipedia.pl - Herb szlachecki](#)

- Wikipedia.pl - Herb szlachecki (lista herbów)
- Wikipedia.pl - Herbarz (heraldyka)
- Wikipedia.pl - Herbowni
- Wikipedia.pl - Herby szlachty polskiej (galeria)
- Wikipedia.pl - Inicjał
- Wikipedia.pl - Klejnot herbowy
- Wikipedia.pl - Korona rangowa
- Wikipedia.pl - Labry (heraldyka)
- Wikipedia.pl - Liberia (ubiór)
- Wikipedia.pl - Monogram
- Wikipedia.pl - Order herbowy
- Wikipedia.pl - Postument heraldyczny
- Wikipedia.pl - Szlachta
- Wikipedia.pl - Szlachta w Polsce
- Wikipedia.pl - Trzymacze heraldyczne
- Wikipedia.pl - Tynktura (heraldyka)
- Wikipedia.pl - Zawołanie

Wytwórca: ! Sygnatury nieczytelne

Sygnatury nieczytelne - wiadomo (lub wręcz częściowo widać), że guzik był sygnowany, ale nie można odczytać, ani chociaż zidentyfikować sygnatur.

Najczęstsze przyczyny takiego stanu rzeczy, to:

- wytarte lub słabo wybite sygnatury,
- zabrudzony rewers,
- rewers częściowo skorodowany.

Może jednak ktoś potrafi wskazać wytwórcę, wszelkie sugestie proszę wpisać w komentarzu do danego guzika, może to ułatwić identyfikację.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 10:31**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2024.06.30